

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ
ในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

จัดทำโดย นางสาวผ่องพักตร์ พรหมช่วย
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ
ในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

จัดทำโดย นางสาวผ่องพักตร์ พรหมช่วย
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง(นบก.) รุ่นที่ ๑๔ ระหว่างวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ประกอบวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ (พิเศษ) มานิต ศรีประโมทย์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยทางการแพทย์ สำนักการแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาจัดทำรายงานส่วนบุคคลที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำ กระบวนการจัดทำรายงานส่วนบุคคลมาโดยตลอด ทำให้รายงานฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ในเวลาที่กำหนด

นอกจากนี้ ต้องขอขอบคุณคณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากสถาบันพัฒนาข้าราชการ กรุงเทพมหานคร ที่ได้อำนวยความสะดวก ติดต่oprะสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา และให้แนวทางในการจัดทำรายงาน ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น นบก. ๑๔ ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอบคุณเจ้าหน้าที่กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ผู้สนับสนุน ข้อมูลและการจัดทำเล่มรายงาน รวมทั้งเอกสารประกอบการนำเสนอรายงาน ทำให้ผู้ศึกษาสามารถจัดทำ รายงานและนำเสนอรายงานผลการศึกษสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวผ่องพัทตร์ พรหมช่วย

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

๑. หัวข้อรายงาน/ชื่อโครงการ	๑
๒. หลักการและเหตุผล	
- สถานการณ์/สภาพปัญหา	๑
- การนำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา	๔
- แนวทาง/ข้อเสนอในการแก้ปัญหา	๖
๓. วัตถุประสงค์	๙
๔. เป้าหมาย ปัจจัยความสำเร็จ และนิยามศัพท์	๙
๕. แผนปฏิบัติการ	๑๑
๖. งบประมาณ	๑๖
๗. แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	๑๖
๘. การประเมินผล	๑๖
๙. ข้อเสนอแนะ	๑๗
บรรณานุกรม	๑๘
ภาคผนวก	๑๙
แบบสำรวจความต้องการด้านกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการด้านนันทนาการ/กีฬาใน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬากรุงเทพมหานคร	๒๐
ประเด็นคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย	๒๒
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล	๒๓

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

๑. หลักการและเหตุผล ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัย และยังคงดำเนินต่อไปในอนาคต ด้วยอัตราที่รวดเร็ว นำไปสู่ประเด็นท้าทายต่อคุณภาพชีวิตประชากรสูงอายุ ประชากรอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีจำนวน ๘,๐๑๑,๐๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙ ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ สัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ ของประชากรทั้งหมด ทั้งนี้ จากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้สูงอายุจำนวน ๖๔๗,๓๖๖ คน ที่ผ่านมารัฐได้ตระหนักถึงผลกระทบของการก้าวสู่สังคมสูงวัยมากขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้ประชากรที่เน้นการพัฒนาคุณภาพประชากร เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ อีกทั้งยังได้จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในระยะยาว ซึ่งกรุงเทพมหานครต้องมีการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลด้วย กรุงเทพมหานครได้กำหนดแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากทม.ให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๗ “สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นองค์กรหลักในการสร้างกรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนกรุงเทพฯ ด้านกีฬา นันทนาการ ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าทางประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และนำกรุงเทพมหานครสู่การเป็นมหานครด้านการท่องเที่ยวระดับโลก” ได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ โดยจัดบริการกีฬาและนันทนาการในศูนย์กีฬา ๑๐ แห่ง และศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ๓๘ แห่ง ซึ่งเดิมเป็นศูนย์ที่เน้นการให้บริการแก่เด็กและเยาวชนเป็นหลัก แต่เมื่อสถานการณ์จำนวนประชากรสูงอายุในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นความต้องการบริการที่เพิ่มมากขึ้น จากสถิติจำนวนสมัครสมาชิกใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร สังกัดกองนันทนาการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๖-เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๑๕,๒๙๑ คน ในจำนวนนี้มีสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๕ จากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการด้านนันทนาการ/กีฬาในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๖ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงบริการของศูนย์เยาวชนอัมพวา คือ ผู้สูงอายุมาใช้บริการร้องเพลง แต่ไม่สะดวกในการเดินขึ้นบันได ควรปรับปรุงให้มีลิฟท์เพื่ออำนวยความสะดวก เป็นต้น

ดังนั้น ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการบริการด้านกีฬา นันทนาการ ผู้สูงอายุ สมาชิกศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการสำรวจประเมินความต้องการของผู้สูงอายุต่อบริการกีฬาและนันทนาการในศูนย์เยาวชน และศูนย์กีฬากทม. เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการบริการกีฬา นันทนาการแก่ผู้สูงอายุ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในปีพ.ศ. ๒๕๕๙

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการให้บริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ด้านกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ

๓. เป้าหมายและปัจจัยความสำเร็จ

เป้าหมาย คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในประเด็นด้านการพัฒนาการบริการกีฬาและนันทนาการแก่ผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ปัจจัยความสำเร็จ คือ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาได้อย่างถูกต้อง และผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงด้านกายภาพของสถานบริการ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เอื้อต่อการจัดบริการกีฬานันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

๔. แผนปฏิบัติการ

ระยะที่ ๑ ขั้นเตรียมการวางแผน เตรียมการ จัดทำโครงการเสนอผู้บังคับบัญชาอนุมัติ จัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุต่อบริการ การเตรียมการสนทนากลุ่ม ผู้สูงอายุ การกำหนดทีมจัดเก็บแบบสอบถาม การแปลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำคำสั่ง คณะทำงาน จัดทำแผนฯ

ระยะที่ ๒ การปฏิบัติจริงตามแผน ส่งแบบสอบถามไปยังสถานบริการกีฬาและ นันทนาการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปใช้สอบถามสมาชิกผู้สูงอายุ และเก็บแบบสอบถามคืน วิเคราะห์ข้อมูลและ แปลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดทำรายงานผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถาม จัดกลุ่มสนทนา โดยให้ สมาชิกผู้สูงอายุเข้าร่วมสนทนา เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ และสรุปผลการสนทนากลุ่ม จัดทำรายงานผล การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและผลการสนทนากลุ่ม เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น นำผล การศึกษาและข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการให้บริการกีฬา นันทนาการ จัดประชุมคณะทำงานจัดทำ แผนประเด็นการพัฒนาบริการด้านกีฬาและนันทนาการ

ระยะที่ ๓ ติดตามผล การนำกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาบริการกีฬา นันทนาการ ไปสู่การปฏิบัติ

๕. งบประมาณ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๖. การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๖.๑ มีตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบริการกีฬา และนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ กำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ภายในปี ๒๕๕๙

๖.๒ มีโครงการ กิจกรรม งบประมาณเพื่อการพัฒนาบริการกีฬา นันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ภายในปี ๒๕๕๙

๖.๓ แบบสอบถามได้รับกลับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ ๙๐

๖.๔ คุณภาพของข้อมูลที่ได้รับจากผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ในการจัดทำแผนปฏิบัติ ราชการประจำปีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ร้อยละ ๙๕

๗. ข้อเสนอแนะ

๗.๑ การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ในสถาน บริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ หากได้รับการสนับสนุน และเห็นชอบจากผู้บริหาร และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๗.๒ ควรพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมต่อการบริการ แก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาความต้องการเฉพาะด้านที่แตกต่างจากผู้ใช้บริการกลุ่มอื่นๆ

๗.๓ ควรให้ผู้สูงอายุกลุ่มอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการด้านกีฬาและ นันทนาการของกรุงเทพมหานคร

๗.๔ ควรนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น ไมโครซอฟท์แอคเซส (Microsoft Access) มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสมาชิกของสถานบริการกีฬา นันทนาการของหน่วยงาน เพื่อจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็น ระบบ สะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานของผู้ใช้บริการ

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ
ในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

ขนาดและแนวโน้มประชากรสูงอายุดังประเทศ (พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๓๓) สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐)

ตารางที่ ๑.๑ ขนาดและแนวโน้มประชากรสูงอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๗๓

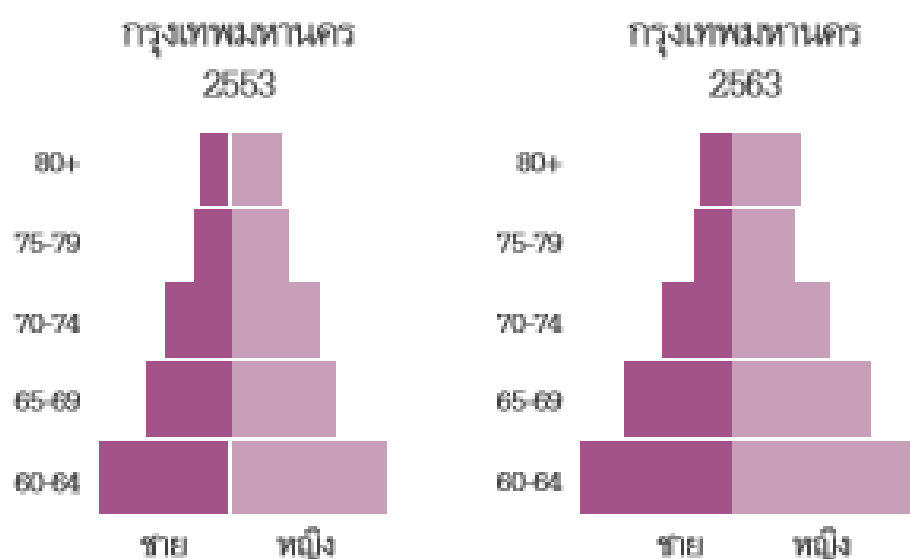
ปี พ.ศ.	จำนวนประชากรรวม	จำนวนประชากรอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป	ร้อยละของประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป	อายุมัธยฐาน
๒๕๐๓	๒๖,๒๕๗,๙๑๖	๑,๕๐๖,๐๐๐	๕.๔	๑๘.๔
๒๕๑๓	๓๔,๓๙๗,๓๗๑	๑,๖๘๐,๙๐๐	๔.๙	๑๗.๘
๒๕๒๓	๔๔,๘๒๔,๕๔๐	๒,๙๑๒,๐๐๐	๖.๓	๑๙.๙
๒๕๓๓	๕๔,๕๐๙,๕๐๐	๔,๐๑๔,๐๐๐	๗.๔	๒๕.๑
๒๕๔๓	๖๐,๙๑๖,๔๔๑	๕,๗๙๒,๙๗๐	๙.๕	๒๙.๒
๒๕๕๓	๖๗,๓๑๓,๐๐๐	๘,๐๑๑,๐๐๐	๑๑.๙	๓๓.๙
๒๕๖๓	๗๐,๑๐๐,๐๐๐	๑๒,๒๗๒,๐๐๐	๑๗.๕	๓๘.๕
๒๕๗๓	๗๐,๖๒๙,๐๐๐	๑๗,๗๖๓,๐๐๐	๒๕.๑	๔๓.๑

สถิติที่นำเสนอในตารางที่ ๑.๑ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศไทยได้ก้าวสู่การเป็นสังคมสูงวัย (Aging Society) แล้ว ทั้งนี้เพราะสัดส่วนของประชากรตั้งแต่อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป เพิ่มสูงขึ้นจำนวนมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด (Shryock, 2004) เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วง ๓๐ ปีแรกของการจัดทำสำมะโนประชากร สัดส่วนของผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ โดยเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ ๕.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นร้อยละ ๔.๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ และเปลี่ยนเป็น ๖.๓ ในปี ๒๕๒๓ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพิสัยสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงแคบๆ ระหว่างร้อยละ ๕.๔ ถึง ๖.๓ เท่านั้น สัดส่วนของผู้สูงอายุเริ่มเพิ่มสูงขึ้นด้วยอัตราที่เร็วขึ้น ระหว่างช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๔๓ โดยเพิ่มจากร้อยละ ๖.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นร้อยละ ๙.๕ ในปี ๒๕๔๓ และที่น่าสนใจคือในช่วงเวลา ๓๐ ปีสุดท้ายของการฉายภาพประชากรระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๓ สัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๑.๙ ในปี ๒๕๕๓ เป็นร้อยละ ๒๕.๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ หรือเพิ่มขึ้นมากกว่า ๒ เท่าตัว

โครงสร้างของผู้สูงอายุและเพศของประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งแสดงโดยปิระมิดประชากรจำแนกในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กับ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังแผนภูมิที่ ๑.๑ แสดงว่าไม่ว่าจะเป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในกรุงเทพมหานครฐานของปิระมิดซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มอายุ ๖๐-๖๔ ปี ยังคงมีฐานกว้าง แสดงว่า สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ ๖๐-๖๔ ปี) ยังคงมีสูงกว่าผู้สูงอายุกลุ่มอื่น ในส่วนของยอดปิระมิด ซึ่งหมายถึงประชากรสูงอายุในวัยปลายหรือที่มีอายุมากที่สุด (อายุ ๘๐ ปี ขึ้นไป) มีการเพิ่มขนาดและสัดส่วนเร็วกว่าประชากรสูงอายุกลุ่มอื่น

แผนภูมิที่ ๑.๑

โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ๒๕๖๓

จากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผู้สูงอายุจำนวน ๖๑๙,๔๑๖ คน และในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีจำนวนผู้สูงอายุจำนวน ๖๔๗,๓๖๖ คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๑

ที่ผ่านมารัฐได้ตระหนักถึงผลกระทบของการก้าวสู่สังคมสูงวัยมากขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ “การเตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ” เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ และกำหนดให้ประชากรที่เน้นการพัฒนาคุณภาพประชากรเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ อีกทั้งยังได้จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในระยะยาว ทั้งนี้ ได้กำหนดติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษต้องมีการจัดทำรายงานประเมินผลด้วย

กรุงเทพมหานครได้กำหนดแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยการพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการในศูนย์กีฬา จำนวน ๑๐ แห่ง และศูนย์เยาวชน จำนวน ๓๘ แห่ง ซึ่งมีการให้บริการด้านกีฬาและนันทนาการที่หลากหลายแก่สมาชิก และยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร ประกอบด้วย โครงการเพื่อพัฒนาองค์กร การแปลงแผนปฏิบัติราชการประจำปีสู่การปฏิบัติ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรเพื่อพัฒนาองค์กร การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองด้วยสภาเยาวชน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ผลักดันให้กรุงเทพมหานคร เป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร

สภาพทั่วไปสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีการแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. กองนโยบายและแผนงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนัก ประสานการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนา

กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ การส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน เป็นศูนย์รวมข้อมูลสารสนเทศด้านนันทนาการ การท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานคร

๒. ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมนันทนาการขั้นพัฒนาทักษะ และขั้นสูง การพัฒนาผู้นำเยาวชน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งสภาเยาวชนกรุงเทพมหานครและสภาเยาวชนเขต การจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ให้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดประชุม สัมมนาแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน การควบคุมดูแลการใช้อาคารสถานที่ สนามกีฬาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของผู้มารับบริการให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด การส่งเสริมงานด้านวิชาการและการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาเยาวชนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

๓. กองนันทนาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การให้บริการ และส่งเสริมกิจกรรมของศูนย์เยาวชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเยาวชนและประชาชน ให้บริการห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้และความบันเทิงในยามว่าง จัดทำโครงการเกี่ยวกับห้องสมุด ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนและศูนย์เยาวชน ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน

๔. กองการกีฬา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ และการดำเนินงานด้านกีฬาของกรุงเทพมหานคร การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงานด้านกีฬาลานกีฬา และศูนย์กีฬาที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่งเสริมและสนับสนุนการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐาน และการเล่นกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยให้การฝึกสอนแก่บุคคลทั่วไป และเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ การคัดเลือกนักกีฬาตัวแทนกรุงเทพมหานคร การจัดการแข่งขันสนับสนุนและประสานการดำเนินงานด้านกีฬากับสมาคมและองค์กรเครือข่ายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านกีฬา

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ “สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นองค์กรหลักในการสร้างกรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนกรุงเทพฯ ด้านกีฬา นันทนาการ ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และนำกรุงเทพมหานครสู่การเป็นมหานครด้านการท่องเที่ยวระดับโลก”

พันธกิจ

พัฒนาการให้บริการด้านกีฬาและนันทนาการ และส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการและการกีฬาให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง

วัตถุประสงค์

ประชาชนมีสุขภาพกายและใจที่ดี มีการดูแลสุขภาพเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง มีสังคมที่เป็นสุข มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ลดปัญหาสังคมทุกด้าน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๑. ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need-Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปได้เป็นลำดับดังนี้

๑.๑ ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)

๑.๒ ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)

๑.๓ ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)

๑.๔ ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)

๑.๕ ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

๒. การนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ (กองทุนผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.) นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ประเภทกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุควรเป็นกิจกรรมเบา ๆ ที่ผู้สูงอายุเลือกทำตามความต้องการ ได้แก่

๒.๑ กิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมในงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล เป็นต้น

๒.๒ กิจกรรมการออกกำลังกาย มีหลายรูปแบบ ได้แก่

- การทำกายบริหาร เช่น รำมวยจีน โยคะ ช่วยให้ข้อต่อและกล้ามเนื้อแข็งแรง
- การออกกำลังกายแบบแอโรบิค เป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง นานประมาณ 3-5 นาทีขึ้นไป เพื่อช่วยป้องกันโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ ควรเป็นแอโรบิคสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะและเหมาะสมสำหรับร่างกายของแต่ละคน เช่น การวิ่งเหยาะ หรือจ็อกกิ้ง การเดินเร็ว ขี่จักรยาน ว่ายน้ำ การเต้นแอโรบิค หรือการใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น การเดินบนสายพาน การขี่จักรยานอยู่กับที่ เป็นต้น
- การเล่นเกมหรือกีฬา เช่น เล่นหมากรุก หมากรอส กอล์ฟ โยนห่วง เปตอง และเกมต่าง ๆ

๒.๓ กิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินท่องเที่ยวชม การชมพิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ วัด วาอาราม พระราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศน์ ฯลฯ

๒.๔ กิจกรรมงานอดิเรก เช่น การทำงานฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย ทำหุ่น ทำอาหารคาวหวาน งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ การจัดสวน เป็นต้น การเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไป

จากการก้าวสู่สังคมสูงวัย สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ โดยจัดบริการกีฬาและนันทนาการในศูนย์กีฬา ๑๐ แห่ง และศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ๓๘ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเดิมเป็นศูนย์ที่เน้นการให้บริการแก่เด็กและเยาวชนเป็นหลัก แต่เมื่อสถานการณ์จำนวนประชากรสูงอายุในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นความต้องการบริการ (Demand) ที่เพิ่มมากขึ้น

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้จัดบริการกีฬา นันทนาการ แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนทุกวัย รวมทั้งผู้สูงอายุ จากสถิติจำนวนสมัครสมาชิกใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในศูนย์เยาวชน ๓๗ แห่ง ในสังกัดกองนันทนาการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๖-เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๑๕,๒๙๑ คน ในจำนวนนี้มีสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๕ นอกจากนี้ สมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ช่วงอายุ ได้แก่ อายุ ๘-๑๘ ปี อายุ ๑๙-๒๔ ปี และอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป มีสมาชิกที่เป็นคนพิการจำนวนน้อยที่สุด แต่ถึงแม้ว่าสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้พยายามตอบสนองความต้องการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่ก็ยังพัฒนาได้ไม่เร็วนัก ซึ่งดูได้จากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการด้านนันทนาการ/กีฬา ในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๖ ซึ่งจัดทำโดยกองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งเป็นผู้สูงอายุ มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป จำนวน ๕๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒ (จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน ๗,๗๘๔ คน) พบข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงบริการของศูนย์เยาวชนเพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุในศูนย์เยาวชนอัมพวา คือ ผู้สูงอายุมาใช้บริการร้องเพลง แต่ไม่สะดวกในการเดินขึ้นบันได เพื่อการเข้าถึงบริการซึ่งจัดสถานที่ให้บริการบริเวณชั้น ๓ ของอาคารที่ไม่มีลิฟท์

สมาชิกผู้สูงอายุกลุ่มที่เดินขึ้นบันไดไม่สะดวก จึงไม่มาใช้บริการร้องเพลง และมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการนันทนาการแก่ผู้สูงอายุบริเวณชั้น ๑ ของอาคาร หรือปรับปรุงอาคารให้มีลิฟท์เพื่ออำนวยความสะดวก นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการศูนย์เยาวชน ได้ตอบแบบสอบถามในประเด็นความต้องการให้ศูนย์เยาวชนจัดบริการชนิดกีฬาและนันทนาการเพิ่มเติมจากบริการที่มีอยู่เดิม อาทิ วายน้ำ ร้อยละ ๒๑.๒๙ รองลงมาคือ ยิมนาสติกและร้องเพลง ร้อยละ ๖.๗๕ ฟิตเนส ร้อยละ ๔.๓๕ โยคะและมวยไทย ร้อยละ ๔.๒๗ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๓.๖ ลีลาศ ร้อยละ ๓.๔๕ เป็นต้น ดังนั้น ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการให้บริการด้านกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุ สมาชิกศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครอย่างแท้จริงเพื่อการวางแผนพัฒนาการให้บริการด้านกีฬาและนันทนาการที่จะตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ จึงมีการดำเนินการสำรวจประเมินความต้องการ ปัญหาของผู้สูงอายุต่อบริการกีฬาและนันทนาการในศูนย์เยาวชนและศูนย์กีฬา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการบริการกีฬา นันทนาการแก่ผู้สูงอายุ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและกำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

โครงการที่นำเสนอมีความเหมาะสมตามหลักวิชาการในการวิเคราะห์สถานการณ์ (LF-SPIT) ดังนี้

๑. L = Legitimacy มีกฎเกณฑ์รองรับ

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในแผนประชากรที่มีวิสัยทัศน์การพัฒนาคุณภาพประชากรว่า “ประชากรไทยทุกคนเกิดมามีคุณภาพ ได้รับการพัฒนาทุกช่วงวัย...” และสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวรับผิดชอบดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ โดยการพัฒนาด้านกีฬาและนันทนาการในศูนย์กีฬาและศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร และยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานครโดยสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองด้วยสภาเยาวชน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ และยุทธศาสตร์ที่ ๕ นี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ มาตรการที่ ๔ ระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ดัชนีที่ ๓๒ สัดส่วนของผู้สูงอายุที่พึงพอใจต่อระบบบริการสาธารณะทุกระบบ ดัชนีที่ ๓๔ สัดส่วนสถานที่สาธารณะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ใช้ได้จริง ได้แก่ ทางลาด บันได และห้องสุขา ในสถานที่ของกรุงเทพมหานครคือ ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา

๒. F = Fair หมายถึง ไม่เลือกที่รักมักที่ชังกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบริการเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวได้เท่าเทียมกัน กลุ่มผู้ใช้บริการกลุ่มอื่น ๆ เช่น เด็ก เยาวชน ประชาชน เป็นการส่งเสริมให้เกิดการบริการอย่างทั่วถึง เป็นธรรมกับประชาชนผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงผู้สูงอายุ

๓. S = Space หมายถึง มีประโยชน์ครอบคลุมหลายพื้นที่

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีประโยชน์ครอบคลุมหลายพื้นที่ โดยจะเป็นการสำรวจข้อมูลจากสมาชิกศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๘ แห่ง และศูนย์กีฬา จำนวน ๑๐ แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร

๔. P = People หมายถึง มีประโยชน์ครอบคลุมประชาชนหลายกลุ่ม และเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีประโยชน์ครอบคลุมประชาชนผู้สูงอายุในหลากหลายพื้นที่ตามที่ตั้งของศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬากรุงเทพมหานคร และเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนในการสำรวจความต้องการการบริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุ สมาชิกศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นภารกิจในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ ในสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้แก่ กองนันทนาการ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) กองการกีฬา และกองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และภาคประชาชนคือผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา ในพื้นที่ต่าง ๆ ในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาบริการให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิกผู้สูงอายุ

๕. I = Issues หมายถึง มีประโยชน์ และ/หรือ มีความน่าดึงดูดใจในหลายประเด็น

โครงการจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีประโยชน์และมีความน่าดึงดูดใจ เนื่องจากจะมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการการบริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา ซึ่งจะเป็นการสำรวจความต้องการเป็นครั้งแรก เนื่องจากที่ผ่านมา กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว สำรวจความพึงพอใจของสมาชิกทุกเพศทุกวัย ไม่ได้แบ่งเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุผู้ใช้บริการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการของหน่วยงานภาครัฐช่องทางหนึ่ง เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กลุ่มต่าง ๆ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาในการอนุมัติโครงการ ตัวผู้ศึกษาเองและบุคลากรในกองนโยบายและแผนงาน และบุคลากรในส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการประสานงานเพื่อลงพื้นที่สำรวจข้อมูลตามแบบสอบถาม รวมทั้งเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการหรือลูกค้า คือสมาชิกศูนย์ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในการตอบคำถามตามแบบสอบถาม และเข้าร่วมให้ข้อมูลใน Focus Group

๖. T = Time หมายถึง การทำให้เป็นจริงได้ภายในเวลาที่อยู่ในวาระ

โครงการจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีกำหนดการดำเนินการในปี ๒๕๕๘ เพื่อนำผลการสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ และการนำเสนอรายงานผลมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในการปรับปรุงตัวชี้วัดและวิธีการติดตามประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัด (KPI) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบริการกีฬา นันทนาการแก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะคือผู้สูงอายุ ซึ่งไม่มีตัวชี้วัดผลสำเร็จการดำเนินงานประเด็นผู้สูงอายุมาก่อน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาการบริการกีฬาและนันทนาการแก่ผู้สูงอายุในศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร และตอบสนองความต้องการ (Demand ของ Stakeholders) ได้แก่ ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และลูกค้า หรือกลุ่มผู้ใช้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ มีปัจจัยที่เอื้อต่อการแก้ปัญหา (G-SPOTT) ได้แก่

๑. G = Geography หมายถึง สภาพภูมิศาสตร์/สถานที่ สถานที่ให้บริการกีฬานันทนาการ แก่ผู้สูงอายุ ต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ใช้ได้จริง ได้แก่ ทางลาด บันได และห้องสุขา จะต้องพัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่ของสถานบริการในศูนย์กีฬา ๑๐ แห่ง และศูนย์เยาวชน ๓๘ แห่ง ให้เป็นไปตามเกณฑ์ ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

๒. S= Situation/Surroundings หมายถึง สถานการณ์ (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม รวมถึงสิ่งรอบตัว ธรรมชาติรอบตัว)

การวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อมของการ ให้บริการกีฬา นันทนาการ ของศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชน สังกัดสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวใน ปัจจุบัน เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแบบสอบถามของผู้สูงอายุดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

๑. ที่ตั้งในการให้บริการกีฬา นันทนาการ กระจายตามพื้นที่ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวนมาก ทั้งที่สำนักจัดให้บริการเอง และที่กระจายอยู่ในพื้นที่เขต ที่สำนักงานเขตดูแล เช่น ลานกีฬา

๒. มีเครื่องมือและอุปกรณ์การกีฬาและนันทนาการที่ทันสมัย ในศูนย์กีฬาและศูนย์ เยาวชนกรุงเทพมหานครที่ก่อสร้างและปรับปรุงใหม่

จุดอ่อน (Weakness)

๑. สถานที่ให้บริการด้านกีฬาและนันทนาการที่เป็นศูนย์กีฬาและศูนย์เยาวชนบางแห่งที่ ก่อสร้างมานานแล้วยังไม่มีทางลาด บันได และห้องสุขาที่มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔)

๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และผู้สอนกิจกรรมขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและ ความต้องการของผู้สูงอายุ รวมทั้งขาดทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องต่อการให้บริการกีฬา นันทนาการแก่ ผู้สูงอายุ

๓. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวที่ ผ่านมา ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ใช้บริการกลุ่มผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อนำมา ประกอบการจัดทำกลยุทธ์ ตัวชี้วัดตามแผน

โอกาส (Opportunity)

๑. ผู้สูงอายุมาสมัครเป็นสมาชิกสถานบริการกีฬาและนันทนาการ แสดงถึงการให้ ความสำคัญกับการออกกำลังกาย การทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต การพัฒนาสังคม ของผู้สูงอายุตามแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น หากมีการปรับปรุงสถานบริการ และพัฒนาบุคลากร ให้เหมาะสม จะสร้างแรงจูงใจแก่ผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา นันทนาการเพิ่มมากขึ้น

๒. สภาพสังคมเมืองที่ผู้สูงอายุขาดความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านใกล้เคียง และบุตรหลานใน ครอบครัวออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ผู้สูงอายุที่มีสภาพร่างกายแข็งแรง ออกไปร่วมกิจกรรมกีฬา นันทนาการ ในสถานบริการกีฬาและนันทนาการเพิ่มขึ้น เพราะมีโอกาสพบปะสังสรรค์ทำกิจกรรมทางสังคม ร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกันมากขึ้น

๓. นโยบายรัฐบาล ซึ่งกำหนดแผนประชากรผู้สูงอายุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑๑ และมีแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ซึ่งทำให้กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการและการบริหารจัดการเพื่อให้ ผู้สูงอายุได้รับบริการที่มีคุณภาพ และปริมาณที่เพียงพออย่างเท่าเทียมกันกับประชากรกลุ่มอื่น ๆ

๔. สถานที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ดี ใกล้ชุมชน ผู้ใช้บริการสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวก

อุปสรรค (Threat)

๑. มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก และหลากหลายกลุ่มทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง
๒. นโยบายการใช้สถานที่ทางด้านกีฬา นันทนาการ เพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้สถานบริการกีฬา นันทนาการไม่ต่อเนื่องต้องปิดทำการบ่อยครั้ง

๓. P = People หมายถึง คนรอบตัว

ประชาชนทั่วไปและผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย และเล่นกีฬามากขึ้น ทำให้เป็นโอกาสในการพัฒนาบริการในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้

๔. O = Opposite party หมายถึง ฝ่ายตรงข้าม

มีผู้ให้บริการด้านกีฬา นันทนาการ ในภาคเอกชนและธุรกิจในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วไปในกรุงเทพมหานคร เช่น Fitness First สปอร์ตคลับ ฯลฯ ซึ่งเป็นสถานบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านกีฬา นันทนาการแก่ประชาชน รวมทั้งผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินในการจ่ายค่าบริการ เป็นปัจจัยเสริมในการแบ่งเบาภาระในการจัดบริการของภาครัฐ

๕. T = Technology/Trend/Tool

แนวโน้มจำนวนผู้สูงอายุจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และจะมีผู้สูงอายุมาใช้บริการด้านกีฬา นันทนาการในศูนย์กีฬาและศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ส่วนราชการในสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งควรจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมการจัดเก็บข้อมูล มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลด้านผู้สูงอายุของสถานบริการอย่างสม่ำเสมอ และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเข้าสู่ส่วนกลาง เพื่อให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุที่เป็นระบบและทันสมัยตลอดเวลา ทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ปรับแผนงาน และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ตลอดจนเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลแผนงาน

๖. T = Time หมายถึง ระยะเวลาดำเนินการ

การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ในสถานบริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กำหนดดำเนินการในงบประมาณ ๒๕๕๘ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จและวิธีการประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการราชการประจำปีพ.ศ. ๒๕๕๙ ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการให้บริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ด้านกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ

๔. เป้าหมายและปัจจัยความสำเร็จ

๔.๑ เป้าหมาย

๔.๑.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในประเด็นด้านการพัฒนาบริการกีฬาและนันทนาการแก่ผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

๔.๒ ปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors)

๔.๒.๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษได้อย่างถูกต้อง

๔.๒.๒ ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงด้านกายภาพของสถานบริการ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เอื้อต่อการจัดบริการกีฬา นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

๔.๓ นิยามศัพท์

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในช่วงเวลาของการสำรวจข้อมูล

ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ของการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป และสมัครเป็นสมาชิก ของศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา สังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว หมายถึง แผนการ ปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นเป็นรายปี ปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ในสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ กิจกรรม งบประมาณที่สนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จตามตัวชี้วัด ทั้งนี้ จะมีตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการ บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นองค์ประกอบการกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผล

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนที่สมัครใจเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน ๒๐ คน โดยแบ่งการสนทนาเป็น ๒ กลุ่มๆ ละ ๑๐ คน องค์ประกอบในการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย

๑) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ดำเนินการ สัมภาษณ์ โดยตั้งคำถามและซักถามให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็น กระตุ้นและทำให้ผู้ร่วมสนทนา เกิดอารมณ์ร่วม และเต็มใจบอกเล่าข้อมูลแลกเปลี่ยนกัน

๒) ผู้ช่วยบันทึกข้อมูล (Note taker) ทำหน้าที่จดบันทึกการสนทนาเพื่อใช้ประกอบ กับบันทึกที่ได้จากการถอดเทปการสนทนา

๓) ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) ทำหน้าที่บันทึกเสียง โดยใช้เครื่องบันทึกเสียง ๒ เครื่อง ให้สามารถเก็บบันทึกเสียงผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนได้ชัดเจน และทำหน้าที่บริการ ช่วยเหลือจัดหา กระดาษและอื่นๆ ให้การสนทนาดำเนินไปได้โดยไม่มีสิ่งรบกวนภายนอก

ข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ สมาชิกศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา กรุงเทพมหานคร ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสนทนากลุ่ม และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วม สนทนากลุ่ม

ข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้ สอบถามผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย

๕. แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

[illegible]

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			ต.ค. ๕๗	พ.ย. ๕๗	ธ.ค. ๕๗	ม.ค. ๕๘	ก.พ. ๕๘	มี.ค. ๕๘	เม.ย. ๕๘	พ.ค. ๕๘	มิ.ย. ๕๘	ก.ค. ๕๘	ส.ค. ๕๘	ก.ย. ๕๘		
		ระยะที่ ๒ การปฏิบัติจริงตามแผน ๑. ประชุมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลของผู้สูงอายุ โดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่เจ้าหน้าที่ของกองนโยบายและแผนงานสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจคำถามในแบบสอบถาม ๒. ส่งแบบสอบถามไปยังสถานบริการกีฬาและนันทนาการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสถานบริการนำไปใช้สอบถามสมาชิกผู้สูงอายุ และเก็บแบบสอบถามคืน				↔									- นักวิชาการสถิติ - นักวิเคราะห์นโยบายและแผน - นักวิชาการสถิติ - นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองนโยบายและแผนงาน สวท. ประสานการดำเนินงานกับ	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			ต.ค. ๕๗	พ.ย. ๕๗	ธ.ค. ๕๗	ม.ค. ๕๘	ก.พ. ๕๘	มี.ค. ๕๘	เม.ย. ๕๘	พ.ค. ๕๘	มิ.ย. ๕๘	ก.ค. ๕๘	ส.ค. ๕๘	ก.ย. ๕๘		
		๓. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ข้อมูลจากแบบสอบถาม ๔. จัดทำผลการวิเคราะห์ ข้อมูล และจัดทำรายงานผล การศึกษาในส่วนของ แบบสอบถาม ๕. จัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) โดย จัดกลุ่มผู้สูงอายุสมาชิกของ สถานบริการ เพื่อศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพ จาก ผู้สูงอายุ จำนวน ๒๐ คน ๖. สรุปผลการสนทนากลุ่ม ผู้สูงอายุ และนำไปรวมกับ ผลการศึกษาในส่วนของ แบบสอบถาม ๗. จัดทำรายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามและผลการ สนทนากลุ่ม และจัดทำ รายงานผลการศึกษาใน ภาพรวม เสนอผู้บริหาร					↔		↔						เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานใน ศูนย์กีฬา ศูนย์ เยาวชน สังกัด กองการกีฬา กองนันทนาการ และศูนย์เยาวชน กรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)	

[illegible]

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			ต.ค. ๕๗	พ.ย. ๕๗	ธ.ค. ๕๗	ม.ค. ๕๘	ก.พ. ๕๘	มี.ค. ๕๘	เม.ย. ๕๘	พ.ค. ๕๘	มิ.ย. ๕๘	ก.ค. ๕๘	ส.ค. ๕๘	ก.ย. ๕๘	
		การพัฒนาความรู้ ทักษะของบุคลากรในการปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุ การจัดทำฐานข้อมูลของส่วนราชการ ๒. การประเมินผลการพัฒนาบริการด้านกีฬา นันทนาการ จากกลุ่มผู้สูงอายุ สมาชิกสถานบริการด้านการกีฬานันทนาการ ในด้านความพึงพอใจต่อกิจกรรมบริการด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ ด้านความรู้ ทักษะของบุคลากร และการบริหารจัดการ ๓. การประเมินผลจำนวนสมาชิกผู้ใช้บริการที่เป็นผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น												ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องคือ กองนันทนาการ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และ กอง การกีฬา	

๖. งบประมาณ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้จ่ายดังนี้

- ๖.๑ ค่ากระดาษและวัสดุอุปกรณ์
- ๖.๒ ค่าจ้างเก็บแบบสอบถาม
- ๖.๓ ค่าพาหนะแก่ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
- ๖.๔ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
- ๖.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจข้อมูลและการจัดสนทนากลุ่ม

๗. แนวทางการบริหารความเสี่ยง

๗.๑ ปัจจัยเสี่ยงที่มี

- ผู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามไม่เข้าใจแบบสอบถาม
- ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไม่มีคุณภาพ ไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
- มีข้อผิดพลาดของข้อมูล เช่น ข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่ถูกต้อง ข้อมูลไม่ตรงตามความจริง

๗.๒ แนวทางการบริหารความเสี่ยง

- การสื่อสารชี้แจงแบบสอบถามให้ผู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามเข้าใจถูกต้องก่อนนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
- ผู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม ต้องสื่อสารชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน และจะไม่มีการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม
- ผู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูลตามแบบสอบถาม
- การจัดการสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ดำเนินการสนทนา ต้องมีการเตรียมประเด็นคำถามที่ชัดเจน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา

๘. การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๘.๑ มีตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบริการกีฬา และนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ภายในปี ๒๕๕๙
- ๘.๒ มีโครงการ กิจกรรม งบประมาณเพื่อการพัฒนาบริการกีฬา นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ภายในปี ๒๕๕๙
- ๘.๓ แบบสอบถามได้รับกลับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ ๙๐
- ๘.๔ คุณภาพของข้อมูลที่ได้รับจากผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ร้อยละ ๙๕

วิธีการประเมินผล

- ๑) เจ้าหน้าที่นำแบบสอบถามไปสำรวจปัญหา ความต้องการบริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุ สมาชิกศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร
- ๒) เจ้าหน้าที่จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยเชิญผู้สูงอายุสมาชิกศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

๓) เจ้าหน้าที่นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายมาลงรหัสข้อมูล แปลผลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานผลการศึกษานำเสนอผู้บริหาร

๔) เจ้าหน้าที่นำผลสรุปจากประเด็นการสนทนากลุ่มมาสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาความต้องการ บริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และนำมาประกอบกับผลการศึกษาข้อมูลจาก แบบสอบถาม

๕) เขียนรายงานผลการศึกษาความต้องการบริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งปัญหา ข้อเสนอแนะที่ได้ สรุปผลการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามและสรุปผลจากการสนทนาผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมาย นำเสนอรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ การจัดทำแผนพัฒนาการให้บริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในสถานบริการของ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ หากได้รับการสนับสนุนและเห็นชอบ จากผู้บริหารของสำนัก และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ ผู้สูงอายุ รวมทั้งได้รับความร่วมมือในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๙.๒ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดบริการกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ควรได้รับการ ฝึกอบรม พัฒนาทักษะ ทักษะคติ และพฤติกรรมให้พร้อมต่อการบริการแก่ผู้สูงอายุที่มีความต้องการและปัญหา เฉพาะด้านที่แตกต่างจากเด็กและเยาวชนและผู้ใช้บริการวัยอื่นๆ

๙.๓ การพัฒนาโครงการต่อไปควรมีการสอบถามความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อบริการด้านการกีฬา และนันทนาการ หลังการพัฒนาบริการด้านบริการด้านกีฬา นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา สังกัดกรุงเทพมหานคร

๙.๔ ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุกลุ่มอื่นๆ นอกเหนือจากสมาชิกศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา กรุงเทพมหานคร เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการด้านกีฬาและนันทนาการของกรุงเทพมหานคร เช่น ผู้สูงอายุที่ใช้บริการลานกีฬาในพื้นที่เขต ๕๐ เขต ผู้สูงอายุในชุมชนต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

๙.๕ ควรนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น ไมโครซอฟท์แอคเซส (Microsoft Access) มาใช้ในการ จัดเก็บข้อมูลสมาชิกของสถานบริการกีฬาและนันทนาการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อ จัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ และเชื่อมโยงข้อมูลจากศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชนทุกศูนย์เข้าสู่ส่วนกลาง เพื่อเป็นประโยชน์ สะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานของสถานบริการ และการสรุปสถิติข้อมูล เสนอรายงานต่อผู้บริหารอย่าง ทันสมัยอยู่เสมอ

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ "สถานการณ์ผู้สูงอายุ" ข้อมูลเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗

กองทุนผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) "นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ" เอกสารเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗

กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เอกสารสรุปผลความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการด้านนันทนาการ/กีฬาในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๖

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ "การมีส่วนร่วมของประชาชน" เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรนักบริหารกรุงเทพมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔, ๒๕๕๗

รัฐ ธนาดิเรก "สัมมนาการคิด การวางแผนกลยุทธ์และแนวทางการจัดทำรายงานรุ่น และรายงานส่วนบุคคล" เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรนักบริหารกรุงเทพมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔, ๒๕๕๗

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสตร์ ระเบียบวิธีวิจัย บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, ๒๕๔๗

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) วิทยาลัยประชากรศาสตร์, ๒๕๕๖

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ "จำนวนประชากรไทยแยกรายจังหวัด ปี ๒๕๕๖" ข้อมูลเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗

ภาคผนวก

**แบบสำรวจความต้องการด้านกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุ
ที่ใช้บริการด้านนันทนาการ/กีฬาในศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬากรุงเทพมหานคร**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. น้ำหนัก.....กิโลกรัม ส่วนสูง.....เซนติเมตร
3. อายุ ☐ 1) 60-65 ปี ☐ 2) 65 ปี ขึ้นไป
4. การศึกษา ☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 2) มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ☐ 3) อนุปริญญา
☐ 4) ปริญญาตรี ☐ 5) สูงกว่าปริญญาตรี ☐ 6) อื่นๆ ระบุ
5. อาชีพ ☐ 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 2) พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 3) ประกอบกิจการส่วนตัว
☐ 4) รับจ้างทั่วไป ☐ 5) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 6) ไม่ได้ประกอบอาชีพ
☐ 7) อื่น ๆ (ระบุ).....
6. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬาหรือไม่ ☐ 1) เป็น ☐ 2) ไม่เป็น
7. ท่านใช้บริการด้านกีฬาในศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬาอย่างต่อเนื่องหรือไม่
☐ 1) ต่อเนื่อง ☐ 2) ไม่ต่อเนื่อง (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
8. จำนวนวันเฉลี่ยในการใช้บริการด้านกีฬา/สัปดาห์
☐ 1) 1 วัน/สัปดาห์ ☐ 2) 2 วัน/สัปดาห์ ☐ 3) 3 วัน/สัปดาห์ ☐ 4) มากกว่า 3 วัน/สัปดาห์
9. จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการใช้บริการด้านกีฬา/วัน
☐ 1) น้อยกว่า 30 นาทีต่อวัน ☐ 2) 30 นาที – 1 ชั่วโมง ต่อวัน ☐ 3) มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน
10. ท่านใช้บริการด้านนันทนาการในศูนย์เยาวชนอย่างต่อเนื่องหรือไม่
☐ 1. ต่อเนื่อง ☐ 2. ไม่ต่อเนื่อง (ข้ามไปตอบข้อ 12.)
11. ท่านใช้บริการด้านนันทนาการในศูนย์เยาวชนเฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง
☐ 1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ☐ 2) 1 ชั่วโมง ☐ 3) 2 ชั่วโมง ☐ 4) 3 ชั่วโมง
☐ 5) 4 ชั่วโมง ☐ 6) 5 ชั่วโมง ☐ 7) 6 ชั่วโมง ☐ 8) อื่น ๆ ระบุ.....ชั่วโมง
12. ชนิดกีฬาและนันทนาการที่ท่านต้องการมาใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้านกีฬา

- ☐ 1) ลีลาศ ☐ 2) เทเบิลเทนนิส ☐ 3) บาสเกตบอล ☐ 4) ฟุตซอล ☐ 5) แบดมินตัน
☐ 6) ฟิตเนส ☐ 7) แอโรบิก ☐ 8) วายน้ำ ☐ 9) เทควันโด ☐ 10) โยคะ
☐ 11) เปตอง ☐ 12) เทนนิส ☐ 13) วอลเลย์บอล ☐ 14) ฟุตบอล ☐ 15) ตะกร้อ
☐ 16) วิ่ง ☐ 17) แฮนด์บอล ☐ 18) มวยไทย ☐ 19) มวยสากล ☐ 20) ศิลปะป้องกันตัว
☐ 21) หมากระดาน เช่น หมากรุก หมาฮอสฯ

ด้านนันทนาการ

- ☐ 20) ดนตรีไทย ☐ 21) ดนตรีสากล ☐ 22) ศิลปะ ☐ 23) นาฏศิลป์
☐ 24) คหกรรม ☐ 25) ร้องเพลง ☐ 26) มินิเธียเตอร์ ☐ 27) ลานชีวิตใหม่ในวันหยุด
☐ 28) การพัฒนาบุคลิกภาพ ☐ 29) แจ๊สแดนซ์

13. ชนิดกีฬาและนันทนาการที่ท่านต้องการให้ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬามีให้บริการเพิ่มขึ้น.....

มีต่อด้านหลัง

ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านนันทนาการและด้านกีฬา
ของศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬากรุงเทพมหานคร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์					
1. อาคารสถานที่มีความเหมาะสม ทันสมัย สามารถเข้าถึงได้สะดวก					
2. อาคารสถานที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่นและเสียงรบกวน และเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม					
4. ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก					
5. การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์					
2.2 กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ					
1. มีการให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง					
2. ช่วงระยะเวลาเปิด-ปิด ในการให้บริการมีความเหมาะสม					
3. ขั้นตอนการให้บริการมีความเหมาะสม					
2.3 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
1. ให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามได้ชัดเจน					
2. มีความพร้อมในการให้บริการ					
3. มีจิตบริการที่ดี มีน้ำใจ เอาใจใส่ต่อการบริการ และให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร					
4. ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว					
5. ดำเนินการด้วยความสุจริต เป็นธรรม โปร่งใส					
2.4 การเรียนการสอนกิจกรรมกีฬานันทนาการ					
1. หลักสูตร/เนื้อหา					
2. วิทยากร/ผู้สอน					
3. อุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวก					
4. ระยะเวลาการเรียนการสอน					
ความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านนันทนาการและด้านกีฬาของศูนย์เยาวชนในภาพรวม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย

๑. ความต่อเนื่องในการให้บริการด้านกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ต่อเนื่องหรือไม่
๒. ระยะเวลาเฉลี่ยของการมาใช้บริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง
๓. ชนิดกีฬาและนันทนาการที่ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายต้องการมาใช้บริการในปัจจุบัน
 - ชนิดของกีฬา
 - ชนิดของนันทนาการ
๔. ชนิดกีฬาและนันทนาการที่ต้องการให้ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬามีบริการเพิ่มขึ้น
๕. ความคิดเห็นต่อการให้บริการด้านกีฬาและนันทนาการของศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬากรุงเทพมหานคร
 - ๕.๑ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือเว็บไซต์ (สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ข่าวสาร)
 - ๕.๒ กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ (ลำดับการบริการ ระยะเวลาเปิด-ปิด ขั้นตอนการบริการ)
 - ๕.๓ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (ให้คำแนะนำ มีความรู้ ทักษะ ทัศนคติที่ดี มีจิตบริการ)
 - ๕.๔ การเรียนการสอนกิจกรรมกีฬา นันทนาการ (หลักสูตร ผู้สอน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ระยะเวลาการสอน)
๖. ปัญหาอุปสรรคในการใช้บริการกีฬา นันทนาการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
๗. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาปรับปรุงบริการด้านกีฬานันทนาการ

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นางสาวผ่องพักตร์ พรหมช่วย
วัน เดือน ปีเกิด	๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๘
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและประเมินผล กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	๑๒๓ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ๒ ถนนมิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๓๐	สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สสب.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๔๔	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) (สสม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประวัติการรับราชการ	
พ.ศ. ๒๕๓๓	นักสังคมสงเคราะห์ ๓ งานสวัสดิภาพครอบครัว ฝ่ายสวัสดิการและการสงเคราะห์ กองสังคมสงเคราะห์ สำนักสวัสดิการสังคม (๒ ม.ค. ๒๕๓๓-๘ ส.ค. ๒๕๔๓)
พ.ศ. ๒๕๔๓	นักพัฒนาชุมชน ๖ ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตสาทร (๙ ส.ค. ๒๕๔๓-๒๖ ธ.ค. ๒๕๔๓)
พ.ศ. ๒๕๔๓	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖ สำนักงานเลขาธิการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๒๗ ธ.ค. ๒๕๔๓-๖ ต.ค. ๒๕๔๘)
พ.ศ. ๒๕๔๘	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖ว กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๗ ต.ค. ๒๕๔๘-๘ ก.ค. ๒๕๕๐)
พ.ศ. ๒๕๕๐	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ว กลุ่มงานแผนงานและประเมินผล กอง นโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๙ ก.ค. ๒๕๕๐-๒๗ ก.พ. ๒๕๕๔)
พ.ศ. ๒๕๕๔	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและประเมินผล กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๒๘ ก.พ. ๒๕๕๔-๑๔ ส.ค. ๒๕๕๔)
พ.ศ. ๒๕๕๔	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและประเมินผล กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๑๕ ส.ค. ๒๕๕๔-๓ ม.ค. ๒๕๕๖)
พ.ศ. ๒๕๕๖	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและ ประเมินผล กองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (๔ ม.ค. ๒๕๕๖-ปัจจุบัน)